

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

ANALYTICAL MAINTENANCE
OF BUSINESS ACTIVITY

УДК 657.1
JEL Classification M4

Зоріна Олена

д.е.н., професор кафедри обліку та оподаткування
Національна академія статистики, обліку та аудиту
м. Київ, Україна

E-mail: alena0708097@gmail.com

ОБЛІК, ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ФУНКЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

Вступ. Різноманіття видів ризиків, що супроводжують господарську діяльність підприємства, існування різних видів загроз економічній стабільності підприємства спонукають до створення системи управління ризиками і захисту від можливих загроз та негативних наслідків. Управління ризиками є системою заходів щодо ідентифікації, оцінювання, профілактики і страхування з метою мінімізації можливих економічних втрат у процесі господарської діяльності.

Методи. У ході дослідження використано аналіз та синтез, дедукція та індукція, діалектика, порівняння, групування та статистичні методи.

Результати. У статті розглянуто інформаційне забезпечення аналізу як дієвого інструменту ризик-менеджменту. Наведені пропозиції покликані зробити економічний аналіз дієвим інструментом управління ризиками з метою уникнення негативних наслідків ризиків, формування стратегії підприємства, підвищення оперативності та якості прийняття управлінських рішень.

Перспективи. Використання економічного аналізу у процесі управління ризиком дозволить отримати кількісні та якісні характеристики ризику та їх наслідків, зменшити ступінь невизначеності, обґрунтувати найбільш оптимальний метод управління ризиком, забезпечити заінтересованих осіб інформацією про ризики.

Ключові слова: ризик, управління, аналіз, інформаційне забезпечення, ризик-менеджмент.

Вступ.

Діяльність людини пов'язана з виникненням ризику, оскільки завжди є ймовірність відхилення ходу подій від очікуваного сценарію. Ускладнення форм господарювання, видів діяльності, зовнішніх та внутрішніх умов функціонування, постійна зміна параметрів зовнішнього середовища робить ризик невід'ємним атрибутом підприємницької діяльності. Наслідки ризиків для суб'єкта господарювання мають широкий діапазон: від недоотримання прибутку до неможливості подальшого існування підприємства, що, у свою чергу, викликає зміни не тільки у економіці регіону, а й у суспільстві у цілому. Концепція соціальної відповідальності бізнесу передбачає орієнтацію на стабільність діяльності господарських одиниць, оскільки стійкий розвиток економіки тільки за рахунок створення нових одиниць неможливий.

Різноманіття видів ризиків, що супроводжують господарську діяльність підприємства, існування різних видів загроз економічній стабільності підприємства спонукають до створення системи управління ризиками і захисту від можливих загроз та негативних наслідків. Управління ризиками є системою заходів щодо ідентифікації, оцінювання, профілактики і страхування з метою

мінімізації можливих економічних втрат у процесі господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідженню проблем управління ризиками присвячено праці багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених: Дж. М. Кейнс, М. Фридмен, А. Маршалл, Ф. Найт, С. Хьюс, Г. Клейнер, Г. Марковец, Б. Райзберг, А. П. Альгін, І. Т. Балабанов, І. А. Бланк, А. Камінський, Г. Савицька, А. Д. Шеремет, О. І. Ястремський та інші. Разом з тим, у економічній літературі наводяться різні дефініції поняття «ризик», описуються різні підходи до інформаційного забезпечення управління ризиками підприємства, різноаспектність і неузгодженість яких спричиняють актуальність дослідження цього питання.

Мета.

Метою даної статті є дослідження інформаційного забезпечення управління ризиками підприємства, що дозволить використовувати економічний аналіз як дієвий інструмент уникнення та мінімізації негативних наслідків ризиків господарської діяльності у системі ризик-менеджменту підприємства.

Методологія дослідження.

У ході дослідження використано аналіз та синтез, дедукція та індукція, діалектика, порівняння, групування та статистичні методи.

Результати.

Починаючи з першої спроби надати ризику кількісного виразу, представниками світової наукової спільноти здійснено значні напрацювання щодо методів оцінки та аналізу економічного ризику. Враховуючи ймовірнісну природу ризику, його перспективний характер не можна стверджувати, що той чи інший метод більш досконалий або якийсь з них непридатний до використання. Різноманіття видів ризику, його багатовекторність, стохастична залежність зі значною кількістю внутрішніх та зовнішніх факторів, дозволяє визнати будь-який з існуючих методів ефективним. Сучасні комп'ютерні технології дозволяють довести до рівня практичного застосування будь-який метод незалежно від його складності та громіздкості. Проблема зводиться до вибору найбільш оптимального до даного виду ризику та умов діяльності методу його кількісної оцінки, що напряму залежить від наявної інформаційної бази, часових обмежень, рівня професійних навиків суб'єктів виконавців та фінансових ресурсів.

Огляд існуючих розробок у сфері аналізу та оцінки ризику дозволяє констатувати, що більшість дослідників, усвідомлюючи необхідність процесу управління ризиками, зосереджується на розробці найбільш досконалого методу його кількісної оцінки, без належної уваги до того, яким чином система бухгалтерського обліку та звітності (як основне джерело інформації) забезпечить можливість для практичного використання даного методу. У більшості випадків науковці і практики тільки наголошують на архіважливому значенні інформаційного забезпечення для аналізу та управління ризиками. Так, А.А. Жигір, зазначаючи: "Інформаційне забезпечення процесу управління є найважливішим елементом у структурній схемі ризик-менеджменту" [1], в якості інформаційного забезпечення останнього називає різні види інформації: статистичної, економічної, комерційної, фінансової, однак, без уточнення, які саме джерела можуть бути використані. Крім того, існує й інша сторона проблеми – інформація у сучасному суспільстві є окремим видом ресурсів, щодо яких існує ймовірність втрати або загроз щодо їх цілісності, тому методи оцінки та управління інформаційними ризиками або ризиками інформаційної безпеки є окремим напрямом дослідження і, у свою чергу, потребує розробки інформаційної бази.

Рівень ділової активності суб'єкта господарювання, визначений як один з ризикоутворюючих чинників, характеризує політику підприємства щодо ризику, яка своєю чергою є складовою економічної політики. Політика ризику відображає цілеспрямовану діяльність керівництва суб'єкта господарської

діяльності щодо зменшення невизначеності у процесі господарювання, сукупність засобів та методів реалізації ризик-менеджменту. Політика ризику, як прояв схильності до ризику та можливостей нейтралізації їх негативних наслідків, змінюється залежно від стадії життєвого циклу підприємства. Застосування економічного аналізу як важливого інструменту ризик-менеджменту буде трансформуватись відповідно до зміни політики ризику, яка у свою чергу відображає ступінь зрілості та відповідальності менеджменту щодо управління ризиками підприємства. На етапі створення та становлення підприємства процес управління ризиками як цілеспрямована діяльність знаходиться на низькому організаційному рівні, рішення щодо ступеня ризикованості операцій чи бізнес-процесів приймаються на рівні досвіду, логіки та інтуїції управлінського персоналу, на цьому рівні відсутнє усвідомлене та цілеспрямоване використання аналітичного інструментарію. Кожна стадія розвитку підприємства характеризується рядом критичних ризиків, кількість яких збільшується пропорційно його розвитку. По мірі зростання масштабів ризику зростає рівень усвідомлення необхідності ризик-менеджменту і, відповідно, рівень застосування у цьому процесі економічного аналізу, еволюція якого передбачає перехід від хаотичного застосування окремих аналітичних процедур, переважно неформалізованих, до організованої діяльності із застосування формалізованого інструментарію та синергетичного поєднання кількісних та якісних методів економічного аналізу ризиків господарської діяльності (рис. 1).

Для рівня становлення, який відповідає зародженню та старту діяльності, характерні методи оцінки ризику на рівні інтуїції та відсутність організації економічного аналізу у цілому та ризиків, зокрема, як цілеспрямованої діяльності. На другому, діагностичному рівні, який відповідає стадії зростання, відбувається управління ризиками з врахуванням стану та досвіду, застосування економічного аналізу є наслідком реалізації власної ініціативи працівників. На цій стадії управлінський персонал задовольняється порівняльним аналізом та експертними методами і при відсутності значних негативних наслідків від реалізації ризику не вбачає завдання управління ризиками у якості пріоритетних. На стадії стабілізації, коли питання "виживання" підприємства частково вирішені, спостерігається зростання обсягів господарської діяльності та досягнута стабільність фінансових результатів, процес управління ризиками стає цілеспрямованим та організованим, що у свою чергу, підвищує ступінь затребуваності економічного аналізу. Найвищий рівень зрілості супроводжується усвідомленим використання аналітичного інструментарію, зміщуються акценти у завданнях аналізу та ступінь його організаційно-інформаційного забезпечення.

Застосування аналізу ризиків як вагомої складової управління ризиками підприємства передбачає розробку внутрішніх документів з його регламентації. Одним з таких документів може бути Положення з економічного аналізу ризиків, яке призначене для регламентації дій посадових осіб, до компетенції яких входить проведення аналізу (працівники фінансових служб на чолі з фінансовим директором, внутрішні аналітики, економісти тощо). У Положенні слід визначити суб'єктів проведення аналізу, терміни проведення аналізу, порядок складання та терміни подання внутрішньої та зовнішньої звітності з економічного аналізу ризиків. Економічний аналіз як дієвий інструмент управління діяльністю підприємств у цілому, потребує комплексного підходу, тому економічний аналіз ризиків як складова системи економічного аналізу повинен бути узгоджений з іншими ділянками аналітичної роботи.

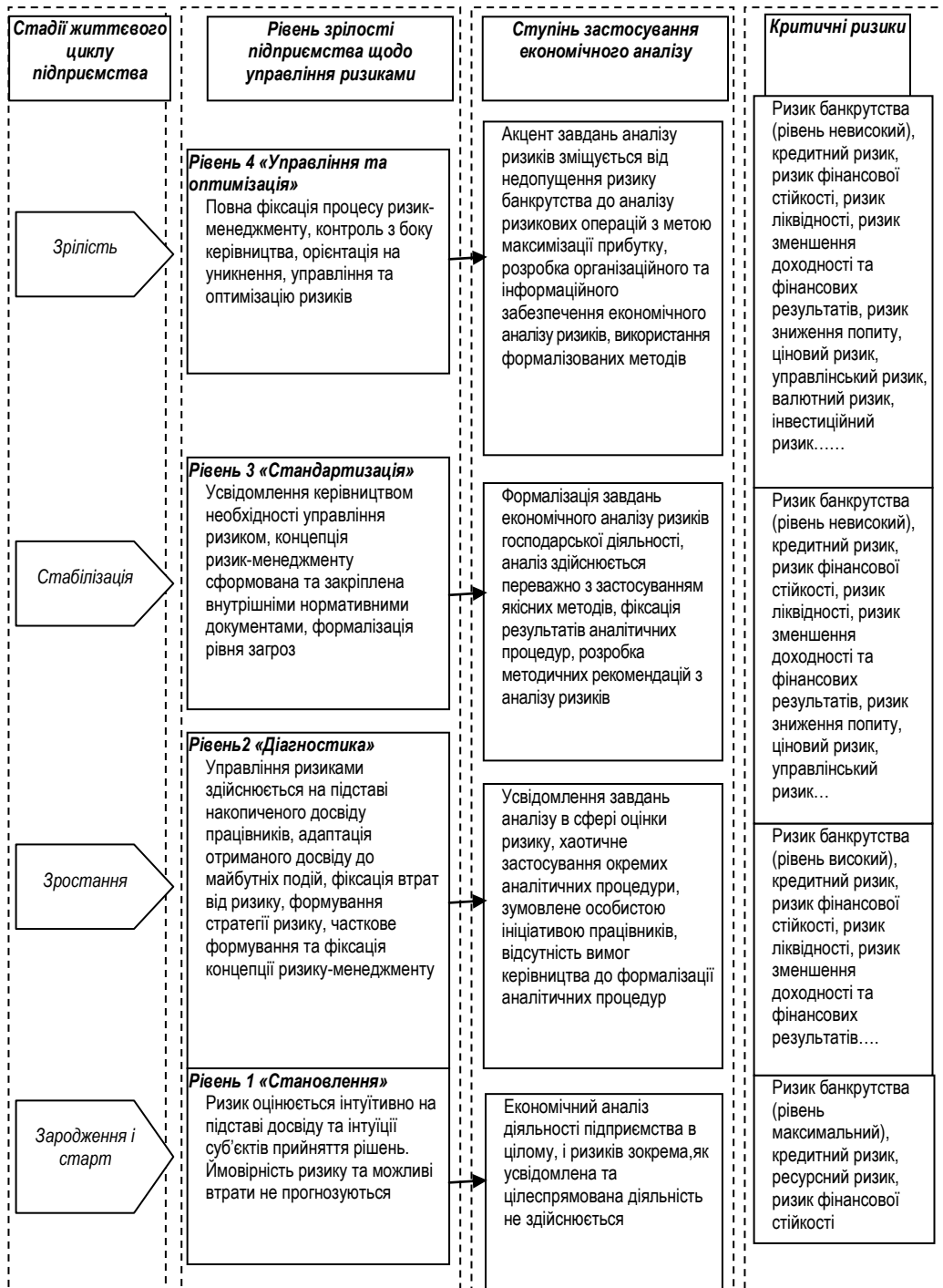

Рис. 1. Відповідність рівня зрілості суб'єкта господарювання та його потреби у використанні аналітичного інструментарію управління ризиками

Системність та комплексність дослідження ризиків зумовлена побудовою методики економічного аналізу, визначення змісту та взаємозв'язків її елементів. Загальна схема аналізу ризиків, яка стала основою для визначення основних структурних елементів аналітичного забезпечення та побудови методики аналізу, відображена на рис. 2.

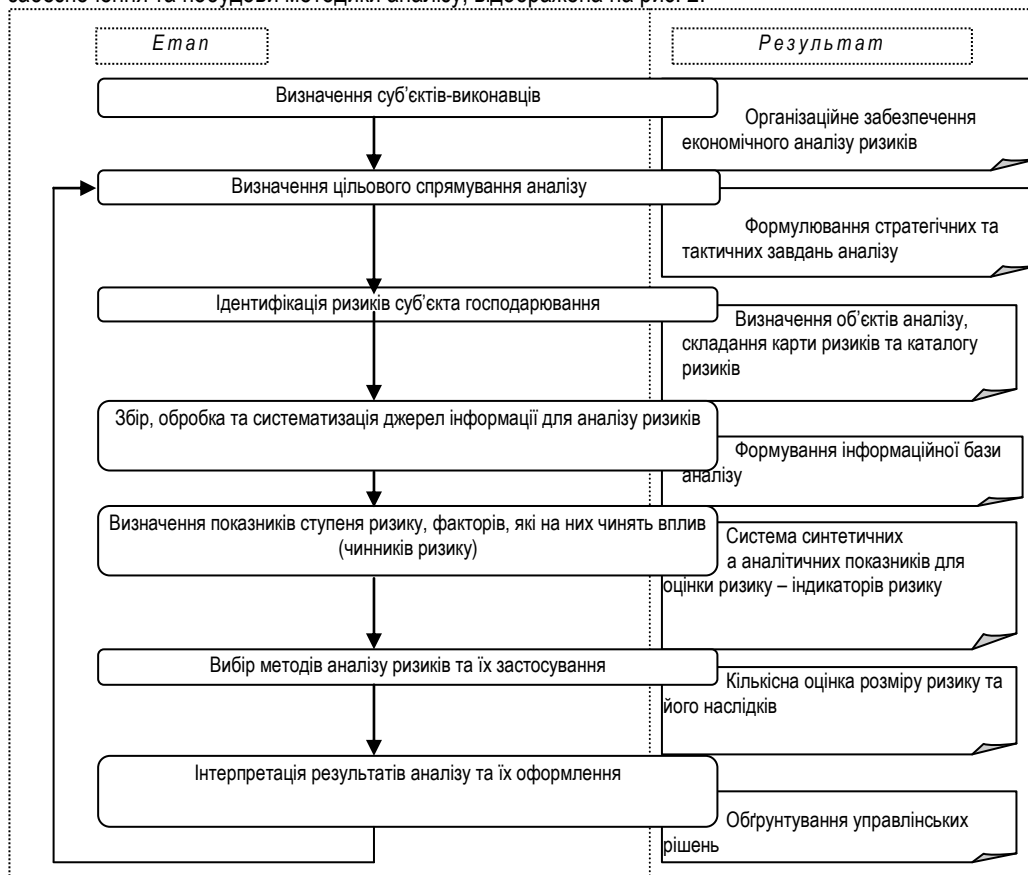

Рис. 2. Загальна схема аналізу ризиків

Розглянемо детальніше кожен з етапів. Залежно від фінансових можливостей, обсягів діяльності, розгалуженості організаційної структури можлива організація роботи з економічного аналізу ризиків у децентралізованій та централізованій формі. У сучасних умовах господарювання, пов'язаних з обмеженістю ресурсів, гостро постають питання ресурсозбереження, у тому числі, і в контексті формування фонду оплати праці, тому створення відокремленого структурного підрозділу для здійснення економічного аналізу ризиків з цих позицій може бути невиправданим. При наявності у структурі правління акціонерного товариства департаменту економічного аналізу функції з аналізу ризиків, на наш погляд, повинні бути включені до компетенцій працівників такого департаменту (централізована форма). У мовах зростаючої невизначеності актуальним є створення цілісної системи управління ризиками, тому за рішенням суб'єктів господарювання може створюватись структурний підрозділ основною функцією, якого є управління ризиками акціонерного товариства у цілому (ризик-менеджмент). У структурі такого підрозділу, на наш погляд, слід передбачити, як мінімум, три штатні одиниці: спеціаліст з оцінки фінансових ризиків, спеціаліст з оцінки операційних ризиків та спеціаліст з оцінки інформаційних ризиків, у посадових обов'язках яких слід передбачити

здійснення економічного аналізу ризиків за відповідним напрямом. При децентралізованій формі обов'язки з проведення економічного аналізу можуть бути розподілені між наступними суб'єктами-виконавцями: фінансова служба на чолі з фінансовим директором, головний бухгалтер та працівники бухгалтерії, аналітичний відділ, аналітики, ризик-менеджери. При наявності у організаційній структурі акціонерного товариства окремих бізнес-одиноць питання організації економічного аналізу вирішуються відповідно до їх потреб з подальшим узагальненням для управління діяльністю.

Суб'єктів економічного аналізу ризиків господарської діяльності доцільно класифікувати за наступними ознаками: відносно підприємства (зовнішні та внутрішні), за характером участі (користувачі та виконавці). Перша ознака має значення для економічного аналізу ризиків, насамперед, через характер доступу до джерел інформації для здійснення аналізу, для зовнішніх суб'єктів доступ має обмежений характер (як правило, тільки до загальнодоступної інформації – фінансової звітності), що зумовлює й обмеженість методичного інструментарію, підвищує питому вагу застосування якісних методів. Внутрішні суб'єкти обмежені у доступі до інформації тільки у межах посадових прав та обов'язків, тому їх можливості щодо вибору методів для аналізу значно розширюються, що зумовлює комплексне використання кількісних та якісних методів аналізу ризиків. Суб'єкти, які входять до груп заінтересованих осіб також можуть бути класифіковані за вказаними ознаками: власники (акціонери), управлінці та працівники акціонерного товариства, покупці, контрагенти, державні органи, громадська спільнота, банки (кредитори) та інші (ЗМІ, неурядові організації, конкуренти тощо). Виділення суб'єктів аналізу ризиків важливе з точки зору визначення цілей, у табл. 1 визначені базові цільові установки різних груп заінтересованих осіб.

Таблиця 1. Запити груп заінтересованих осіб до інформації за аналізом ризиків

<i>Група заінтересованих осіб</i>	<i>Цільове спрямування аналізу ризиків</i>
Власники (акціонери)	Уникнення або мінімізація негативних наслідків ризику, виявлення потенційних загроз приросту фінансових результатів, дивідендів та збільшенню вартості підприємства
Управлінський персонал	Обґрунтування управлінських рішень щодо управління ризиками за всіма аспектами діяльності
Працівники підприємства	Отримання впевненості у стабільності роботи підприємства, збереженості робочих місць, забезпеченості стабільного рівня оплати та умов праці
Державні органи	Безперервність діяльності підприємства, як основа стабільності надходжень до бюджету
Банківські установи, кредитори	Визначення стратегії і тактики співпраці, оцінка загроз виконання зобов'язань
Покупці та замовники	Забезпечення стабільності у задоволенні своїх потреб, повне та своєчасне виконання договірних зобов'язань
Місцева громада	Створення умов для стабільного функціонування соціальних інститутів
Інші (ЗМІ, неурядові громадські організації)	Використання результатів аналізу ризиків підприємства у своїй професійній діяльності

Відповідно до цільового спрямування групи заінтересованих осіб уточнюються та формалізуються базові завдання економічного аналізу ризиків та визначаються об'єкти економічного аналізу ризиків.

Одним з найважливіших етапів методики економічного аналізу є формування інформаційної бази, яка визначає можливість та ефективність застосування того чи іншого якісного та кількісного методу аналізу ризику. Формування інформаційної бази передбачає ідентифікацію та систематизацію інформаційних об'єктів, які безпосередньо пов'язані з ризиками.

Створення раціональної інформаційної бази, інтеграції зовнішніх та внутрішніх інформаційних потоків є основою побудови системи показників, які характеризують ефективність процесу управління ризиками на основі економічного аналізу. Інформація, що використовується для управління ризиками, є підґрунтям рішень, за допомогою яких суб'єкт управління (наприклад, ризик-менеджер) впливає на об'єкти управління (ризик). Кожне тактичне і стратегічне рішення, що приймається керівництвом, повинно бути точно і своєчасно доведено до осіб, які безпосередньо впливають на об'єкти управління. У свою чергу, сигнали низу повинні швидко надходити нагору

для своєчасного реагування на них і оперативного коригування управлінських рішень.

В загальному вигляді джерела інформації для здійснення аналізу ризиків можна представити у такому вигляді (табл. 2).

Таблиця 2. Складові інформаційної бази для економічного аналізу ризиків

<i>Група джерел інформації</i>	<i>Склад інформаційних джерел</i>
Нормативні	Формують нормативне поле для аналізу: Міжнародні стандарти управління ризиками, нормативні документи щодо управління ризиками Міністерств та відомств України, галузеві методичні рекомендації з економічного аналізу
Планові	Стратегічний план діяльності, бюджети всіх рівнів, кошториси, бізнес-плани, плани санації, інвестиційні проекти
Облікові	Інформація, яка формується у системі бухгалтерського обліку: дані первинних документів, рахунків бухгалтерського обліку, облікових реєстрів, внутрішня управлінська звітність, фінансова та консолідована звітність, податкова звітність
Статистичні	Статистичні дані, дані статистичних збірників та регіональних відділів статистики, статистична звітність
Інші	Установчі документи, проспект емісії акцій чи інших цінних паперів, свідоцтво про державну реєстрацію випуску акцій та інших цінних паперів, перелік афілійованих осіб АТ та належних їм акцій, договори, рішення судових органів, результати податкових перевірок, аудиторські висновки, результати попередніх аналітичних досліджень, курси валют, фондові індекси, кредитні історії, технічна документація, спеціальні обстеження, ділове листування, рекламні матеріали, преса, ЗМІ, Інтернет-мережа тощо

Розробка інформаційної бази для аналізу ризиків підприємства пов'язана з рядом проблем, основні з яких: складність класифікації ризиків через їх різноманітність, диверсифікованість та неоднозначність трактування; неоднорідність та перманентна динамічність інформації про різні бізнес-процеси; залежність однозначності трактування даних одних і тих і тих же інформаційних джерел від просторово-часових факторів.

При вивченні існуючих розробок з інформаційного забезпечення економічного аналізу ризиків було звернуто увагу на наступну тезу: "іноді доцільніше оперувати неповною інформацією, ніж витратити надто великі кошти на отримання повної і вичерпної" [6], реакцією на яку спочатку було заперечення. Однак, ймовірнісний характер ризиків, первинна ідентифікація їх на основі якісних (експертних) методів, яким притаманна значна частка суб'єктивізму, дозволяє стверджувати, що при формуванні інформаційної бази слід користуватись принципом ефективності. Якщо витрати на отримання необхідного джерела інформації більші за розмір очікуваного негативного або позитивного результату господарського процесу пов'язаного з певним рівнем ризику (за даними здійснених операцій, даними аналогічних підприємств, даними учасників ринку, середньогалузевими даними), або дані з таких інформаційних джерел не дозволять знизити невизначеність, то такими джерелами можна знехтувати. Крім, ефективності при підготовці інформаційної бази для аналізу ризиків слід керуватись такими принципами: необхідності і достатності, достовірності, надійності, регулярності та релевантності.

Рівень розвитку сучасної теорії і практики бухгалтерського обліку спростовує характер його участі у господарській діяльності суб'єктів господарювання у вигляді простої фіксації фактів господарського життя, сучасна система бухгалтерського обліку підсилена активним розвитком комп'ютерних технологій дозволяє створювати єдиний інформаційний простір для забезпечення процесу управління підприємством у цілому, у тому числі й процеси ризик-менеджменту.

Формування інформаційної бази для економічного аналізу ризиків процес трудомісткий, який вимагає обізнаності зі всіма аспектами діяльності підприємства (внутрішніми чинниками ризиків) та умовами зовнішнього середовища (зовнішніми факторами).

У питаннях інформаційного забезпечення, зовнішні суб'єкти, у відміну від внутрішніх суб'єктів, як правило, обмежені загальнодоступною інформацією публічного характеру, виключення складають випадки, коли власники та управління підприємством заінтересовані у здійсненні аналізу ризиків зовнішніми суб'єктами і самостійно надають необхідну інформацію (наприклад для

отримання кредитів, залучення додаткових інвестицій тощо). Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу ризиків має першочергове значення для управління активами та пасивами суб'єкта господарювання, оскільки саме їх склад та структура визначають параметри фінансового стану, аналіз їх співвідношення дає можливість оцінити та прогнозувати фінансовий стан підприємства. Не зважаючи на інформативність фінансової звітності ("Баланс (Звіт про фінансовий стан)" дає можливість оцінити ризики ліквідності, ризики фінансової стійкості (структури капіталу); валютний ризик, кредитний ризик, процентний ризик тощо; "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)" – ризик зниження рентабельності, ризики зниження доходності, процентний ризик, ризики збільшення витрат и собівартості тощо), слід враховувати її недоліки, основний з яких статичність наведеної інформації. Для зовнішніх зацікавлених осіб у якості складової інформаційної бази важливе значення мають статистичні дані через свою доступність та відображення динамічних характеристик.

Висновки і перспективи.

Процес управління ризиками за Міжнародним стандартом ISO 31000:2009 [7] передбачає наступні стадії оцінки ризику: ідентифікація ризику, аналіз ризику, оцінка ризику (методи оцінки ризику). Аналіз, який передбачений як етап управління ризиками Стандартом, передбачає його використання у широкому розумінні. У даному випадку, аналіз можна замінити терміном "дослідження", оскільки, крім власне аналізу як загальнонаукового методу пізнання, використовуються і інші методи: індукція, дедукція, синтез, моделювання, спостереження, порівняння тощо. Вважаємо, що етап аналізу повинен передбачати аналіз як спосіб пізнання економічних процесів та явищ, та економічний аналіз як сукупність спеціальних знань для дослідження причинно-наслідкових зв'язків економічних явищ та процесів. Використання економічного аналізу у процесі управління ризиком дозволить отримати кількісні та якісні характеристики ризику та їх наслідків, зменшити ступінь невизначеності, обґрунтувати найбільш оптимальний метод управління ризиком, забезпечити заінтересованих осіб інформацією про ризики. Саме з цією метою у статті розглянуто інформаційне забезпечення економічного аналізу як дієвого інструменту ризик-менеджменту. Наведені пропозиції щодо інформаційного забезпечення економічного аналізу ризиків покликані зробити його дієвим інструментом управління ризиками з метою уникнення негативних наслідків ризиків, формування стратегії підприємства, підвищення оперативності та якості прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Жигір А. А. Економічний інструментарій ризик-менеджменту у підприємницькій діяльності. URL: [http://www.economy.nauka.com.ua/index.php? operation=1&iid=994](http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=994).
2. Вигівська І.М., Грабчук І. Л., Зеленіна О. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємницькими ризиками. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2015. Вип. 1. С. 67-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2015_1_6.
3. Вишневська О.А. Фактори та методи оцінки підприємницького ризику в Україні / О.А. Вишневська // Інфраструктура ринку. 2016. № 2. URL : <http://www.market-infr.od.ua/uk/2-2016>.
4. Головацька С.І. Методичні аспекти обліково-інформаційного забезпечення ризик-орієнтованого управління будівельним підприємством. *Збірник наукових праць. Торгівля, підприємництво, комерція*. 2018. Вип. 23.
1. Дикань В. Л., Посохов І. М. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками. *Бізнес Інформ*. 2014. № 1. С. 314-319.
5. Доценко І. О. Методичні основи оцінки ризиків підприємницької діяльності як складової системи управління економічною безпекою підприємства. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Економічні науки"*. 2011. Вип. 5 (4). С. 171–176
6. Karunanithi R. AS/NZS/ISO 31000:2009: A Background Reading Material. 2009. URL: [http://www.vmia.vic.gov.au/skillsEDIT/clientuploads/48/Introduction %20to %20ISO31000%20June%202009.pdf](http://www.vmia.vic.gov.au/skillsEDIT/clientuploads/48/Introduction%20to%20ISO31000%20June%202009.pdf).

Статтю отримано: 06.08.2018 / Рецензування 07.09.2018 / Прийнято до друку: 22.11.2018

Olena Zorina

Doctor of Economics,
Professor of the Department of Accounting and Taxation
National Academy of Statistics, Accounting and Audit
Kyiv, Ukraine
E-mail: alena0708097@gmail.com

ACCOUNTING, AS A INFORMATION FACT SHEET OF RISK MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

Abstract

Introduction. The variety of types of risks that accompany the economic activity of the enterprise, the existence of various types of threats to the economic stability of the enterprise encourage the creation of a risk management system and protection against possible threats and negative consequences. Risk management is a system of identification, assessment, prevention and insurance measures in order to minimize possible economic losses in the process of economic activity.

Methods. Comparison, grouping and statistical methods are used.

Results. The article considers the information provision of the analysis as an effective risk management tool. The presented proposals are intended to make economic analysis an effective risk management tool in order to avoid negative consequences of risks, to formulate the strategy of the enterprise, increase the efficiency and quality of making management decisions.

Discussion. The use of economic analysis in the process of risk management will allow obtaining quantitative and qualitative characteristics of risk and their consequences, reduce the degree of uncertainty, substantiate the most optimal method of risk management, and provide interested parties with risk information.

Key words: risk, management, analysis, information provision, risk management.

References

1. Zhyhir, A. A. (2019). Ekonomichnyy instrumentariy ryzyk-menedzhmentu u pidpryyemnytskiy diyal'nosti [Economic instruments of risk management in entrepreneurial activity]. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=994>.
2. Vyhivska, I.M. Hrabchuk, I. L., Zelenina, O. O. (2015). Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya pidpryyemnyts'kymy ryzykamy / I. M. Vyhivs'ka, // Problemy teorii ta metodolohiyi bukhhalterskoho obliku, kontrolyu i analizu. Ser. : Bukhhalters'kyy oblik, kontrol i analiz, 1, 67-79. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2015_1_6.
3. Vyshnevskaya, O.A. (2016). Faktory ta metody otsinky pidpryyemnyts'koho ryzyku v Ukraini. *Infrastruktura rynku*, 2, Retrieved from <http://www.market-infr.od.ua/uk/2-2016>.
4. Holovatska, S.I. (2018). Metodychni aspekty oblikovo-informatsiynoho zabezpechennya ryzyk-oriyentovanoho upravlinnya budivel'nym pidpryyemstvom. *Torhivlya, pidpryyemnytstvo, komertsiya*, 23.
5. Dykan, V. L., Posokhov, L. M. (2014). Doslidzhennya mizhnarodnykh standartiv upravlinnya ryzykamy. *Biznes Inform*, 1, 314-319.
6. Dotsenko, I. O. (2011). Metodychni osnovy otsinky ryzykiv pidpryyemnyts'koyi diyal'nosti yak skladovoyi systemy upravlinnya ekonomichnoy bezpekoyu pidpryyemstva [Methodical bases of business risk assessment as an integral part of enterprise economic security management system]. *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu. Seriya "Ekonomichni nauky"*, 5 (4), 171-176.
7. Karunanithi, R. (2009). AS/NZS/ISO 31000:2009: A Background Reading Material. www.vmia.vic.gov.au/skillsEDIT/clientuploads/48/Introduction%20to%20ISO31000%20June%202009.pdf.

Received: 08.06.2018 / Review 09.07.2018 / Accepted 11.22.2018

